

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ**

DOM
2012-10-01
Meddelad i
Umeå

Mål nr
1521-12 E
Kansli 1

SÖKANDE

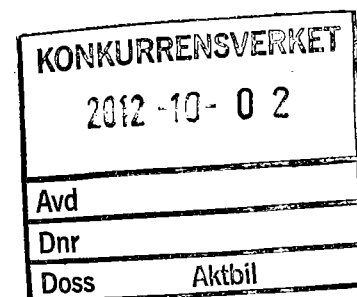
Bil & Maskin i Malå AB, 556467-8232
Sorselevägen 2
930 70 Malå

MOTPART

Malå kommun
Storgatan 13
930 70 Malå

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen, såvitt avser Del 2, ska göras om.

Dok.Id 25961

Postadress
Box 193
901 05 Umeå

Besöksadress
Nygatan 45
(Tingshuset)

Telefon
090-17 74 00
E-post: forvaltningsratteniumea@dom.se

Telefax
090-13 75 88

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Malå kommun (Kommunen) har infordrat anbud avseende snöröjning i Malå samhälle. Vid upphandlingen används förenklat förfarande.

Upphandlingen omfattar snöröjning, sandning, sopning och borttransport av snömassor i Malå samhälle. Upphandlingen är uppdelad i fyra delar där entreprenören får lämna anbud på alla delar eller enskilda delar. Varje del omfattar A) Snöröjning, B) Sandning, C) Sopning och D) Borttransport av snömassor.

Upphandlingens fyra delar är;

Del 1 Malå kommun Fastighetsnära

Del 2 Malå kommun Gator och Vägar / Gång & Cykelstigar

Del 3 Malåbostaden AB Fastighetsnära

Del 4 Malå Energi- och Industri AB Fastighetsnära

Ovan angivna fyra delar i upphandlingen går inte att delas upp i sig och därmed ska en entreprenör ta på sig både snöröjning, sandning, sopning och borttransport av snömassor.

Kommunen har beträffande upphandlingens Del 2 (Malå kommun Gator och Vägar / Gång & Cykelstigar) beslutat att anta det anbud som lämnats av Bilfrakt AB (Bilfrakt).

Bil & Maskin i Malå AB (Bil & Maskin) ansöker i förvaltningsrätten om överprövning av Del 2 av upphandlingen.

Kommunen bestrider bifall till Bil & Maskins ansökan.

UTREDNINGEN

Förfrågningsunderlaget

I Upphandlingens föreskrifter anges under p. 3.3 Anbudsbedömning bl.a. följande.

Kommunen kommer att anta det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt. I det fall flera anbud har samma jämförelsetal kommer vinnaren att lottas fram. Utvärdering av anbud sker i enlighet med bilaga Utvärderingsmodell (se bilaga 1 till domen).

Kommunens utvärdering av anbud

Kommunens utvärdering avseende upphandlingens Del 2, se bilaga 2 till domen.

Parternas anföranden

Bil & Maskin anför bl.a. följande.

Anbudsutvärderingen är felaktig. Fel pris har använts avseende Bilfrakts anbud. Vidare har Bilfrakts tillägg på isrivning om 200 kr/tim inte beaktats.

I förfrågningsunderlagets Utvärderingsmodell anges att även de rörliga priserna ska beaktas med avseende på snöröjning, sandning, sopning samt borttransport av snömassor. Vid samtal med Kommunen har framkommit att tidsaspekten inte blivit inviktad i anbudet.

Då det aktuella området, Del 2, har många maskintimmar påverkar timpriset naturligtvis vad som är ekonomiskt mest fördelaktigt. Utifrån uppgifter hämtade från tidigare års fakturor, som verifierats av tidigare förare och arbetsledare, har Bil & Maskin beräknat en genomsnittlig säsongförbrukning av maskintimmar och sand. Bilfrakts pris borde då, om utvärderingen görs enligt förfrågningsunderlaget, bli 39 120 kr + 29 834 kr = 68 954 kr + tillägg för isrivning.

Beroende på om Bilfrakt vinner samtliga områden eller ej har två alternativa priser lämnats; 39 120 kr respektive 37 520 kr. Eftersom Bilfrakt inte är vinnare på Del 1 och Del 4 gäller det högre priset. Bil & Maskins pris är 41 060 kr.

Kommunen anför bl.a. följande.

De av Bil & Maskin använda uppgifterna härrör från åren före 2007 då de innehade snöröjningsavtalet med Kommunen. I dag har Kommunen möjlighet att utföra vissa arbeten med egen traktor och lastbil vilket avtalet också medger. Om Kommunen utför borttransport av snö och sandning med exempelvis 80 timmar på sex månader förändras beräkningen. Antal timmar kan variera väldigt mycket beroende på klimatet och förändras beroende på tillgång till egna resurser.

Tilldelningsbeslutet baseras främst på den fasta kostnaden där Bilfrakt är marginellt billigare. Eftersom Kommunen kan påverka timtiden genom eget arbete och med egna maskiner bedöms den väldigt flexibel, vilket gör att differensen är svår att värdera. En annan aspekt i bedömningen är tidigare erfarenheter med båda parter där den nuvarande entreprenören Bilfrakt har skött sitt åläggande utomordentligt bra när man väger in kvalitet och nöjda invånare. Eftersom bedömningen inte bara utgår ifrån lägsta pris

utan även kvalitet och utförande anser Kommunen att Bilfrakt besitter ett högre mervärde och därmed beaktas inte prisdifferensen fullt ut.

Kommunen har analyserat snöröjningsfakturor mellan åren 2007 – 2011 och utifrån dessa valt ett snitt av fördelningen mellan fast plogningskostnad och timtidsbaserade arbeten. Utifrån de uppgifterna blir den totala summan för Bilfrakt 576 430 kr och för Bil & Maskin 541 530 kr. Med beaktande av egna insatser om 80 timmar blir summan för Bilfrakt 517 550 kr och för Bil & Maskin 494 890 kr.

Bil & Maskin anför härefter bl.a. följande.

Kommunen har tappat bort 292 timmar i sin beräkning. Det är också anmärkningsvärt att timmarna fördelats på ett sätt som påverkar Bil & Maskins anbud negativt. Flest timmar har tagits upp för den post (snöröjning) där skillnaden mellan anbuden är minst (59 kr/tim). För posten sopning, där prisskillnaden är störst (318 kr/tim) har endast 17,5 timmar beräknats. Enligt bifogad faktura tog sopningen 93 timmar år 2009. Kommunen har manipulerat med uppgifter för att främja ett specifikt anbud.

Om Kommunen verkligen har för avsikt att aktivt delta i snöröjningen borde det framgå i förfrågningsunderlaget med exempelvis följande text; Beställaren har för avsikt att med egna resurser utföra snöröjning och borttransport av snö med ca 80 tim/år.

Det för Kommunen mest fördelaktiga anbudet ska antas. Det fasta priset skiljer med 11 640 kr/år mellan anbuden. Det rörliga priset skiljer, enligt egna beräkningar, med 179 000 kr/år. Hur det rörliga priset påverkar viktning framgår inte av utvärderingsmodellen. Det borde därför vara rimligt att ta hänsyn till det antal maskintimmar som Kommunen tidigare köpt

under ett år. Dessa timmar styrks med originalhandlingar. Förvaltningsrätten bör inte ta hänsyn till några godtyckliga timmar från Kommunens sida.

Av tilldelningsbeslutet framgår att inga mervärden är utdelade. Om mervärden delas ut i efterhand strider det mot LOU. Enligt förfrågningsunderlagets Utvärderingsmodell ska uträkning även ske på de rörliga kostnaderna. Eftersom Bilfrakts timpriser är osedvanligt höga blir merkostnaden 179 000 kr per år. Omräknat till utvärderingsmodellen med fyra snötillfällen blir Bilfrakts pris 68 953 kr. Bil & Maskins pris är 41 060 kr.

Kommunen anför härefter bl.a. följande.

Tilldelningsbeslutet baserar sig på ovan kort beskrivna redovisning emedan det framtida utfallet är svårt att förutse och varje vintersäsong måste betraktas som unik utifrån snömängd och temperatur. Kommunen inser att bedömningen är subjektiv samtidigt som det är en tillgång att det inkommit anbud från två olika anbudsgivare.

Bil & Maskin anför härefter bl.a. följande.

Vid bedömningen om ekonomiskt mest fördelaktigt anbud är sakfrågan ganska enkel: Har några mervärden som påverkar inlämnade anbudspriser utdelats? Svaret är nej. Hur många gånger snöar det en normal vinter? Kommunen säger 24 gånger vilket enligt Bil & Maskins bedömning stämmer bra. De fasta priserna räknas således ut enligt tidigare års snöstatistik. När det kommer till den rörliga delen verkar det logiskt att räkna på samma sätt, dvs. hur många timmar köps i snitt under en normal snövinter.

Vidare är Bil & Maskin, trots att Kommunen utgått från felaktigt antal maskintimmar och räknat på egen insats om 80 timmar, enligt Kommunens egna beräkningar 22 000 kr billigare än Bilfrakt.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. (1 kap. 9 § LOU)

En upphandlande myndighet ska anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller
2. det anbud som har lägst pris.

Bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga ska göras enligt 12 kap. 1 § andra stycket. (15 kap. 16 § första och andra stycket LOU)

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, ska myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd. (12 kap. 1 § andra stycket LOU)

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. (16 kap. 6 § första stycket LOU)

DOMSKÄL

Bil & Maskin anför att anbudsutvärderingen är felaktig och menar bl.a. att den inte gjorts i enlighet med vad som angetts i förfrågningsunderlagets Utvärderingsmodell (se bilaga 1 till domen). Förvaltningsrätten noterar att det av denna framgår att även rörliga priser, såsom exempelvis timpriser för maskin och förare, ska utvärderas. Utifrån Kommunens anbudsutvärdering (se bilaga 2 till domen) kan förvaltningsrätten dock inte utläsa att så har skett. Det synes vidare vara ostridigt mellan parterna att timpriser inte har beaktats vid anbudsutvärderingen. Redan med anledning av att timpriser inte beaktats vid anbudsutvärderingen har Kommunen agerat i strid mot vad som angetts i förfrågningsunderlaget. Upphandlingen strider härmed mot de gemenskapsrättsliga principerna om förutsebarhet och likabehandling vilka kommer till uttryck i 1 kap. 9 § LOU. Med hänsyn till vad som framkommit i målet måste Bil & Maskin anses ha lidit eller kunnat komma att lida skada till följd av konstaterade felaktigheter i upphandlingen.

Grund för åtgärder enligt 16 kap. 6 § LOU föreligger således. Förvaltningsrätten kan enligt nämnda bestämmelse besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. När aktuella felaktigheter hänför sig till anbudsutvärderingen brukar det normalt vara tillräckligt att förordna om rättelse i form av ny utvärdering. Det är i förevarande mål dock oklart hur rörliga priser avsetts utvärderas. Förvaltningsrätten noterar härvid att ett förfrågningsunderlag måste vara så klart och tydligt utformat att en leverantör med utgångspunkt i underlaget kan skapa sig en bild av möjligheterna att utforma ett konkurrenskraftigt anbud. För att en prisberäkning innefattande rörliga priser ska ge ett rättvisande resultat måste även omfattning beaktas. Med hänsyn till principen om förutsebarhet måste förväntad omfattning, som avses ligga till grund för prisberäkningen, anges i förfrågningsunderlaget. Även om det kan vara svårt att ange en exakt omfattning måste Kommunen enligt förvaltningsrättens me-

ning utifrån tidigare år och övriga omständigheter kunna uppskatta en ungefärlig tidsåtgång. Med hänsyn till att det således krävs att ändringar görs i förfrågningsunderlaget finner förvaltningsrätten det otillräckligt att enbart vidta rättelse. Upphandlingen ska därför, såvitt avser Del 2, göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 3 (DV 3109/1C LOU).

Marika Pernu
Förvaltningsrättsfiskal

Målet har föredragits av Christina Röckner.

Upphandlande myndighet Malå Kommun	Avtal Specificerat avtal	Datum 2012-06-21
Utvärdering Ekonomiskt mest fördelaktigt Helt eller delat anbud	Namn Snöröjningsupphandling	Ansvarig upphandlare Lina Dahlbäck

Att lämna anbud

När Ni lämnar anbud ska det ske i priser exkl. moms. I genomförandeplanen skall det anges huruvida arbetet skall genomföras med tanke på beredskap/utryckning och rapporteringsrutiner. Den totala anbudssumman skall anges med specifikation över enskilda objekt. Timdebiteringar för maskin och förare skall anges. Om något pris lämnas blankt är anbudet inte giltigt.

1. Genomförande och priser

I många sammanhang står entreprenören, som beställaren anlitar, i centrum för frågor knutna till plogning och sandning av samhället. En viktig del i arbetet är kommunikation med samhällets innevånare och samråd med beställaren och dess roll gentemot innevånarna. Vi lägger därför stor vikt vid entreprenörens egenskaper och att samarbetet mellan beställare och entreprenör fungerar bra samt att entreprenören har god erfarenhet kring liknande arbeten och god lokal kännedom.

Prisfråga 1.1

Detta skall anges i anbudet:

- Total anbudssumma
- Pris per objekt/tillfälle
- Timdebiteringar för maskin och förare.
- Beredskapsersättning per månad
- Ersättning för tillägg för isrivning

Förvaltningsrätten i Umeå	
Inkom	
2012-03-21	
Målnr	Aktnr
1521-R	21

Bedömning 1.1.1

Plan för genomförande

Vi bedömer redovisad plan för genomförande som vi anser vara den mest optimala för uppdraget och hur arbetet ska bedrivas för att minska olägenheterna för innevånarna och beställare. Tidplanen bedömer vi hur den kan påverka färdigt resultat.

- A) Beskrivning av beredskapsverksamheten
- B) Ange hur rapporteringsrutinerna kommer att utföras baserat på snöröjningsjournaler med objektspecificering samt timredovisning.
- C) Beskrivning av entreprenörernas erfarenhet och lokal kännedom

Utvärdering och modell

Respektive kriterium ger ett avdrag på jämförelsetalet med (poäng/3)*(avdrag för full poäng).

Följande nivåer kommer att användas:

- 0 inget mervärde
- 1 svagt mervärde
- 2 ett klart urskiljbart mervärde
- 3 stort mervärde

2(2)

För kriterium B ger full poäng avdrag med:	1 650 kr	Fasta priser per tillfälle

Anbudslämnare	Företag 1	Företag 2	Företag 3	Företag 4	Företag 5
Rangordning	3	4	2	5	1
Pris	7 000 kr	6 500 kr	5 000 kr	7 000 kr	5 800 kr
Kriterium B poäng C	3	2	1	2	3
Avdrag Erfarenhet	1 650 kr	1 100 kr	550 kr	1 100 kr	1 650 kr
Jämförelsetal efter avdrag	5 350 kr	5 400 kr	4 450 kr	5 900 kr	4 150 kr

För kriterium A ger full poäng avdrag med:	210 kr/h	Rörliga priser kr/h		
För kriterium C ger full poäng avdrag med:	210 kr/h	Rörliga priser kr/h		

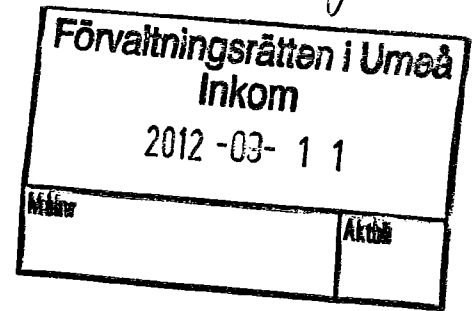
Lägsta jämförelsetal (efter avdrag) utses till vinnare.

Anbudslämnare	Företag 1	Företag 2	Företag 3	Företag 4	Företag 5
Rangordning	2	2	5	1	3
Pris	500 kr/h	400 kr/h	650 kr/h	390 kr/h	550 kr/h
Kriterium A poäng	1	0	3	2	1
Avdrag Beredskapsverksamhet	50 kr	0 kr	150 kr	100 kr	50 kr
Kriterium B poäng B	3	2	1	2	3
Avdrag Rapporteringsrutin	150 kr	100 kr	50 kr	100 kr	150 kr
Jämförelsetal efter avdrag	300 kr	300 kr	450 kr	190 kr	350 kr

För varje tjänst, såsom snöröjning, sandning, sopning samt borttransport av snömassor görs en utvärdering av de fasta priserna samt de rörliga priserna. Därefter läggs resultaten samman och utvärderas vad en gemensam snöröjningsrunda/sandningsrunda/sopningsrunda/borttransportrunda för alla områden kostar i snitt. Detta görs för vardera del i upphandlingen.

Del 2 Gator/vägar/parkeringar

Billigast

Bilfrakt

Snöröjning

G/C	1140		
Gator/vägar	5910		
Parkering	1230	-290	1520 exkl Walk in
Vedplats	250		
Total	8530		

Beredskap snö: 5000 per månad
 Beredskap sand 0
 Isrivning 200 kr/h

Snöröjning Anbudssumma	8530	4	34120		
Beredskap	5000	1	5000		
Summa snö	13530		39120	kr/månad 4 ggr	

Bilfrakt *

1085			
5635			
1170	-275	1445	
240			
8130 *		400 rabatt del 2	

* Bilfrakt tar allt

Snöröjning Anbudssumma	8130	4	32520		
Beredskap	5000	1	5000		
Summa snö	13130		37520	kr/månad 4 ggr	

Bil och Maskin

1290

7005

1770   -370   2140 exkl Walk-in

200

10265

0

0

0

10265	4	41060		
0		0		
10265		41060	kr/månad för 4 ggr	

